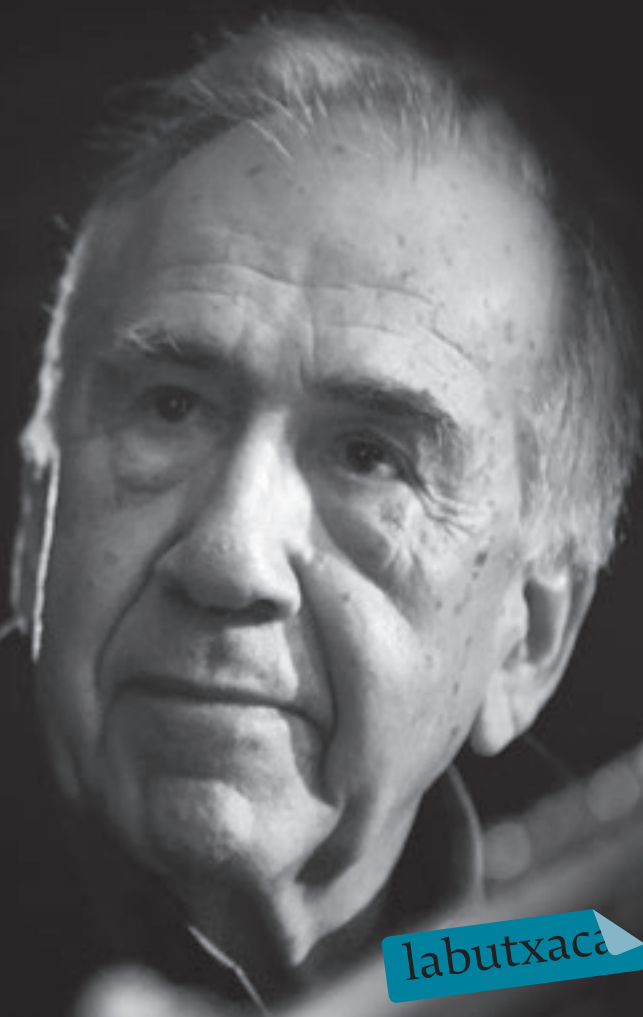

Joan Margarit

Tots els poemes

(1975-2015)

*Des de Restes d'aquell naufragi
fins a Des d'on tornar a estimar*

labutxaca

Joan Margarit

Tots els poemes
(1975-2015)

Proa
Barcelona

© Joan Margarit, 1999, 2002, 2004, 2005, 2007, 2008, 2010, 2011, 2014, 2015

Les primeres edicions d'*Els primers freds: Poesia 1975-1995*, *Joana*,
Càlcul d'estructures, *Casa de Misericòrdia*, *Misteriosament feliç*,
No era lluny ni difícil, *Es perd el senyal* i *Des d'on tornar a estimar*
van publicar-se a la Col·lecció Ossa Menor de Proa els anys 2004, 2002,
2005, 2007, 2008, 2010, 2012 i 2015, respectivament. La primera edició
d'*Estació de França* va publicar-se a Hiperion l'any 1999.

Primera edició en aquest segell: novembre del 2011

Edició actualitzada: setembre del 2014

Nova edició actualitzada: maig del 2018

© d'aquesta edició: Edicions 62, s.a.,
labutxaca

Fotocomposició: Víctor Igual

Impressió: Liberdúplex

DIPÒSIT LEGAL: B. 6.271-2018

ISBN: 978-84-16334-86-5

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de
l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació
pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa
a les sancions establertes per la llei.

Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos
Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar
algun fragment d'aquesta obra

(www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47).

Tots els drets reservats.

ÍNDIX

<i>Nota prèvia a aquesta edició</i>	9
<i>Pròleg a l'edició de Tots els poemes (1975-2012)</i>	11
<i>Pròleg a Tots els poemes (1975-2010)</i>	15
<i>Pròleg a Els primers freds, que aplegava la poesia des de 1975 fins a 1995</i>	25

TOTS ELS POEMES (1975-2015)

RESTES D'AQUELL NAUFRAGI (1975-1986)	33
LLUM DE PLUJA (1986)	79
EDAT ROJA (1991)	105
ELS MOTIUS DEL LLOP (1993)	151
AIGUAFORTS (1995)	223
ESTACIÓ DE FRANÇA (1999)	267
JOANA (2002)	389
CÀLCUL D'ESTRUCTURES (2005)	441
CASA DE MISERICÒRDIA (2007)	527
MISTERIOSAMENT FELIÇ (2008)	603
NO ERA LLUNY NI DIFÍCIL (2010)	669
ES PERD EL SENYAL (2012)	717
DES D'ON TORNAR A ESTIMAR (2015)	797

APÈNDIX

<i>Dedicatòries</i>	847
<i>Bibliografia de Joan Margarit</i>	853
<i>Índex de poemes</i>	859

CRÒNICA

I. ÚLTIMS ECOS

Ja s'havia acabat aquella guerra.
El sac familiar d'històries tristes
s'obria en cada casa: personatges
que per a aquells infants només van ser
un nom i un dolor vague en els retrats
explicats en les tardes de diumenge
que, sense llum elèctrica, acabaven
com unes vastes golfes enfosquides.
Nosaltres escampàvem l'alegria
per tots aquells solars de barriada,
entre herbotes i gats, entre els xiulets
que, llunyans, se sentien al capvespre
barrejats amb la crida de les mares.

Penso en l'Escuela Nacional de Niños,
puc sentir, en el carrer sense voreres,
les sortides al pati a mig matí,
amb la cridòria i els genolls bruts
rere pilotes de cordills i draps.
Un carrer polsegós, just allà on era,
sense jardí ni pati, amb dues aules
i la façana grisa, la meva escola.

Però, ja, d'aquells dies només queda,
potser, el fred del capvespre que el meu pare
duia a l'abric, nocturnes pors, calmoses
tardes de jocs en els llunyans terrats.
I l'ombra dels hiverns ferroviaris,
quan, a l'alba, la mare s'allunyava
pel carrer fosc, desert, donant la mà
a la meva germana: una mestra

d'escola anant-se'n amb la seva filla,
tapades sota el fred amb les bufandes.
La infància transcorria sense ahir:
els estels de paper al cel de la tarda,
boles de vidre sota d'un armari
on les vam oblidar l'últim ponent.
L'avorriment de les calcomanies
els dies més plujosos i més freds.
La mare i la germana s'allunyen en un tren
que no s'atura mai, travessant sempre
els mateixos hiverns dins el meu front.

II. COLLSEROLA

En la melosa tarda de setembre,
l'Escola Superior d'Arquitectura
és un vestíbul buit creuat pel sol
que ja s'inclina cap a l'horitzó
des de les pistes blaves de la tarda.

Obro el portal de vidre
i, en els graons de granit gris,
el cel, fet de llunyanes transparències,
escampa damunt meu
una luxosa soledat d'antany.
L'automòbil arrenca a poc a poc,
abandono les amples avingudes
i pujo pels carrers de cases amb jardí
a la vella, estimada carretera
de ginesta i pinedes, amb les corbes
suspeses, com balcons sense barana
damunt de l'ocre brut de la ciutat
que, llunyana, dessota el sol ponent,
no sembla que hagi, a penes, canviat.

En el petit bar del turó,
una tassa de te quan cau la tarda
ja té gust de tardor, i em du el record
d'un dia gris, un dia de novembre,
el timbre a mig matí i tu somrient
amb els teus dinou anys en la penombra,
igual que un raig de sol en el replà.
La Raquel de llavors, la Raquel d'ara:
igual que un encenser, el te fumeja
i evoca rostres desapareguts

amb la suau aroma vegetal
ja lligada al record d'aquesta tarda,
dessota un cel tranquil que va apagant-se,
i aquell novembre roig i gris escampa
la calma al meu passat.

Dins de la tassa buida només queda
la llimona que el te ha anat rovellant.
El bosc es va fent fosc i la muntanya
és aquesta ombra verda que s'estén
per la banda més freda dels meus ulls,
allí on guardo els capvespres,
els silencis més vells, allí on sojornen
aquells ocells cansats de tant volar,
tots els ocells exhausts i solitaris.

Surto a la carretera i, en el cel,
l'obscuritat s'escampa igual que el sostre
del camp de blat de llums de la ciutat.
Arrencant branquillons d'algun arbust,
a poc a poc retorno a l'automòbil
amb una fulla amarga entre les dents.
Què és el que ara empeny la meua veu,
de manera semblant a com el vent
pot arrencar en la nit el so d'un orgue?

III. SARDENYA 548

D'un color morat gris sota la pluja,
la ciutat, més enllà de la terrassa,
està exhumant un somni.
Aquesta lleu remor de la ciutat
sembla de les onades, ja distants,
d'uns anys amb tu, que avui torno a escoltar
mentre, pacífica, la pluja cau,
i borroses façanes s'aquarellen
en aquests vidres amarats per l'aigua.

Ciutat, àmbit d'or gris de la memòria,
pel mirall de les teves pedres passen,
amb els frens sorollosos de cadena,
els tramvies en vaga del cinquanta-sis.
En una gran marrada torno enrere
fins a creuar el portal de fusta
del Paranimf, els seus velluts vermells
on va flamejar un dia una pancarta,
un llençol blanc pintat amb lletres negres
que ara fa tremolar el vent del record.
Puc veure els claustres universitaris,
els estanys i jardins que esdevindran
triturats i trencats confusament
en la formigonera d'aquests anys.
Després arribaria el Sindicat
Democràtic, seria un matí blau,
policia a cavall per Sarrià,
i els nostres ulls entrelaçats a l'aire.

Els petits restaurants amb tu, Raquel,
les tovalles de quadres a les taules,

la remor d'una nit de la ciutat,
i, més lluny, el pis vell i net dels avis
amb la petita Mònica, el seu son
assossegat d'infant. Quina tendresa,
encara, quan recordo els teus vestits,
tons beix i gris, dolços moreus, els blaus
ultramar i les bruses color rosa.
Aquelles làmpares color d'ametlla,
els llibres que arribaven fins al sostre,
l'estora violeta que escampava
sota els mobles de fusta aquella pau.

Però el fred va arribar una matinada,
quan la petita Anna se'n va anar
sense temps per romandre als nostres braços.
La nit, a poc a poc, va fer girar
un pobre firmament sobre els carrers,
fins a una alba rosada que llepava
les portes i finestres ajustades
i, mentrestant, floria al nostre entorn
el silenci de pedra que abandonen,
en morir-se, els infants dins de les cases.

Potser sols quedo jo per poder veure
les imatges al fons d'algun mirall
en el Cafè de l'Òpera, potser
ja és massa tard per tots els de llavors.
Aquella joventut en altres ombres,
altres habitacions d'un altre temps,
ara és com les estrelles oblidades
dins de l'halo de llum de la ciutat.
El *Vostok* deambulava cel enllà,
se sentia l'olor dels molls a l'aire.

Somio amb hospitals tantes vegades:
una visita lenta i solitària
amb personatges muts que em miren
des de l'antiguitat del seu costum.
Raquel, si tu has llegit els meus silencis,
saps que hi ha una altra nena que ara em crida,
no puc salvar-la, i en la nit
veig el seu rostre humitejat de llàgrimes.
Podré parlar d'això, un dia, en un poema?